

Tản Mạn Chuyện Mỹ Và Canada

25/03/2022

Kim Loan

hình tác giả

Tên thật: Nguyễn Thị Kim Loan, sinh năm 1966, là cô giáo tiểu học khi còn ở Việt Nam. Vượt biên và sống ở trại tỵ nạn Thailand từ 1989-1993. Định cư tại Canada từ 1994 đến nay. Tác giả nhận giải đặc biệt VVNM 2021.

*

Vợ chồng tôi, có một điểm “hoà hợp” khi đến với nhau, đó là cùng từng vỡ tan ...mối tình đầu với xứ Hoa Kỳ.

Hồi tôi ở trại tỵ nạn, trầy trật bốn năm trời mới vượt qua cuộc thanh lọc đáng ghét, và khi gặp phái đoàn Mỹ phỏng vấn thì bị từ chối, mặc dù tôi có đầy đủ gia đình ở bên.

Còn chồng tôi, cả giòng họ rủ nhau đi vượt biên rất sớm, năm 1977 khi cả miền Nam đang vào cơn tàn tạ dưới bàn tay của “bên thắng cuộc”. Trong khi ở trại Mã Lai chờ phái đoàn Mỹ, thì phái đoàn Canada lớn hơn xuất hiện, gia đình chồng tôi nôn nóng thoát khỏi cuộc sống tù túng ở trại nên nhắm mắt đưa chân qua Canada định cư luôn một lèo. Sau đó, chồng tôi đi học, vào cấp ba rồi Đại Học, quyết chí thực hiện giấc mơ Mỹ Quốc năm xưa, bèn nộp vào trường Đại Học tại New York. Khi nộp đơn thì hào hứng, đến khi được nhận thì bị bà má chồng “bàn ra”, vì sợ tốn kém với số “student loan” quá lớn, chồng tôi cũng bị nản chí, không qua đó học nữa.

Dù sao, Canada và Mỹ cũng là hàng xóm. Chúng tôi quen dần với xứ lạnh tình nồng, hàng năm lại hào hứng với những chuyến du lịch đó đây. Ai đi đông đi Tây, ai đi xa đi gần, chứ gia đình tôi,

ngoài vài lần đi Mexico, chồng tôi đi Conference bên Cuba, Puerto Rico, còn lại những chuyến vacation đều trong Canada và Mỹ. Với 50 tiểu bang của Mỹ và 12 tỉnh bang bao la của Canada, biết bao nhiêu cảnh đẹp tuyệt vời, cần gì phải đi đâu cho xa xôi!

Đi cruise thì tôi kiên quyết là không bao giờ (dù vẫn biết never say never). Thứ nhất là tôi hay bị say sóng, thứ hai, quan trọng hơn, là chuyến vượt biên của tôi 30 năm trước, tàu bị mưa bão, máy thoát nước bị hư, trong đêm tối bão bùng, tôi đã thấy biển là con quái vật hung dữ bạo tàn, nên tôi không muốn sống lại cảm giác đó một lần nào nữa.

Mỗi lần gia đình tôi bay đến một nơi nào đó trên xứ Mỹ hay Canada, thường sẽ mượn xe làm tiếp một chuyến mini road trip đến các thành phố lân cận.

Bay đến Vancouver (Canada) thì sẽ đi qua Seattle, hay Oregon (Mỹ), đến Toronto (Canada) thì đi Buffalo, New York, Philadelphia, Atlantic City (Mỹ), hoặc ngược miền Đông Canada về Ottawa, Montreal, Quebec. Khi bay đến Nam California thì lái xe qua Las Vegas, Arizona, và nếu bay đến Arlington Texas thì road trips thẳng tiến Dallas, Houston, San Antonio, Oklahoma, New Orleans. Thời gian cho mini road-trips thường từ 5 cho đến 10 tiếng lái xe.

Nhưng đã có hai lần, gia đình tôi có hai chuyến Road Trips thật sự, được tính bằng ngày và đêm. Chuyến đầu tiên là lái từ Edmonton xuyên qua $\frac{3}{4}$ chiều ngang nước Canada, vượt qua các tỉnh bang Saskatchewan, Manitoba, để đến Toronto, Ontario.

Chuyến thứ hai, chúng tôi bay từ Edmonton qua Toronto, rồi từ Toronto lái xe xuống Texas (Mỹ) băng qua các tiểu bang New York, Pennsylvania, Ohio, Kentucky, Tennessee, Arkansas ...

Rất tiếc thuở đó chưa có iphone để chụp nhiều hình, livestream và khoe trên Facebook, nhưng tôi có video camera ghi lại những khúc đường quan trọng, để lại nhiều cảm xúc. Chúng tôi đi từ sớm cho đến tối mịt, dừng tại motel để tắm rửa và ngủ, hôm sau lại dậy đi tiếp. Khi qua một thành phố lớn, chúng tôi vào thẳng trung tâm thành phố, ăn uống, đi ngắm và “cưỡi ngựa xem hoa” những công trình tiêu biểu nơi đó.

Kỷ niệm vẫn còn đầy ắp, nào cơn mưa giông dữ dội trên highway Ohio, nào buổi breakfast tại một quán thôn quê bên rẻo đường nông trại vùng Regina, nào nửa đêm dừng xe vì con nai chết dọc đường vùng Sault Ste Marie để vào tiệm café Tim Hortons nhờ gọi cảnh sát mang con nai đi, nào nắng lấp lánh vùng ngoại ô thành phố Little Rock, Arkansas có những căn nhà bé nhỏ, cổng rào gỗ nhiều màu sắc với những bụi hoa nở tươi tắn dưới bóng lá cờ Mỹ bay phất phới trong gió, xinh đẹp như một khung cảnh trong các phim Hollywood.

Đôi khi, chỉ là một vách đá cheo leo giữa hoang vu, cũng gợi cho tôi những nỗi niềm băng quơ như nhạc sĩ Diệu Hương:

“Em hỏi tôi phiến đá có tình yêu không
Em hỏi tôi, phiến đá có linh hồn không?
Linh hồn tôi nay là đá sỏi
Nhưng đá nằm, khổ đau với tình yêu em...”

Những cảm xúc đó, nếu bay trên mấy tầng mây, sẽ không bao giờ có được!

Một thú vị khác nữa, là khi xe chạy qua biên giới hai nước, luôn cho tôi một cảm xúc băng khuâng lạ kỳ. Tôi ngắm nhìn bên này rồi bên kia, cách nhau trong gang tấc mà đã là nước ngoài rồi ư, dân chúng hai bên hai quốc gia ở vùng biên giới hẳn là quen thuộc, thân thiện nhau lắm. Nhiều lần chúng tôi đi qua biên giới giữa Toronto (Canada)- Buffalo (Mỹ), hoặc Vancouver (Canada)-Seattle (Mỹ) vào giờ cao điểm thì hàng xe dài cả vài cây số là chuyện bình thường, vì đó là giờ tan tầm, dân chúng đi làm việc ở “nước ngoài” chạy về nhà cho kịp giờ cơm tối. Các chàng/ nàng hải quan của hai bên Mỹ-Canada đa số đều rất dễ chịu, thoải mái, miễn mình đừng làm gì ...phạm pháp.

Nhân đây, tôi nhớ đến chuyện mấy anh hải quan đường hàng không của Mỹ. Hồi tháng 8 năm 2021 tôi phải bay qua Texas gấp gấp giữa mùa dịch để dự tang lễ của Ba tôi. Tại sân bay chuẩn bị bay qua Mỹ, nhân viên hải quan hỏi tôi qua Mỹ có chuyện chi, tôi trả lời, “for my dad's funeral”, rồi ổng im lặng, mặt lạnh như tiền, hơn cả mặt James Bond, đưa lại passport, ngoắc tay ra dấu cho tôi qua. Khi trở về Canada, cũng câu hỏi đó, cũng câu trả lời đó, chàng hải quan Canada nhìn tôi ấm áp, lịch sự: "I am sorry to hear that!"

Chị bạn bên Úc nghe tôi kể cũng “hùa” vào góp chuyện: Chị đi Mỹ nhiều lần và đều ...rất mệt với hải quan Mỹ. Lần đó chị đến Denver để ski, ông hải quan hỏi, cô từ Úc qua Mỹ làm gì, dạ tui đi ski, bên bên không có chỗ ski hờ, có chớ nhưng tại Úc đang mùa hè, sao cô hồng đợi tới mùa đông, nghe lãng xẹt không em, cuối cùng cũng cho chị qua sau khi hỏi một đống câu hỏi...vô duyên. Tôi bật cười, nói với chị ấy, vậy là ông hải quan Mỹ đó có máu tếu chị ui, đừng giận ổng tội nghiệp, và nhớ sau mùa đại dịch cứ tiếp tục bay qua Colorado trượt tuyết nghen chị!

Ông xã tôi định cư Canada từ năm 1977 thì kể rằng, hồi đó còn “thanh bình”, dân Mỹ và Canada như người một nhà, đi qua biên giới (dù đường bộ hay đường hàng không) của nhau dễ như đi chợ, chỉ cần photo ID là đủ. Thời còn là sinh viên Đại Học tại thủ đô Ottawa, vào mùa Đông, những dịp cuối tuần, anh ấy thường cùng bạn bè lái xe qua biên giới tiểu bang Maine để trượt tuyết. Đi riel rồi quen, có khi gặp đúng officers Mỹ quen mặt, họ nhìn thùng xe chất đầy dụng cụ skiing và lối nhớ nhóm sinh viên mũi tẹt da vàng rất dễ thương, là cho qua luôn, khỏi cần xem giấy tờ. Có lẽ sau vụ Sept 11 và BLM, cảnh sát và hải quan Mỹ sợ bị "khủng bố" hoặc bị "Chí Phèo ăn vạ" nên phải làm mặt nghiêm trang lạnh lùng để ...an toàn chẳng?!

Nghe ông xã giải thích, tôi cũng hết hờn giận chàng hải quan Mỹ có bộ mặt James Bond mà tôi đã gặp!

Trong các chuyến road trips, tôi thấy sự khác biệt rất rõ giữa Mỹ và Canada, đó là dân Mỹ rất chịu khó treo cờ trước nhà, các nơi business, công sở, suốt đoạn đường xuyên quốc gia, tôi đếm không xuể những lá cờ Mỹ mà người dân hẳn rất say mê và yêu quý lắm. Còn bên Canada cờ thưa thớt hơn, dọc đường xa lộ, thỉnh thoảng qua các nông trại, xí nghiệp, hay khu nhà dân, lác đác mới thấy cờ Lá Phong. Hầu như chỉ có một ngày dân Canada được thấy cờ bay rợp trời đó là ngày Quốc Khánh (Canada Day), còn bên Mỹ thì họ treo cờ bất cứ nơi đâu

mà chẳng cần lý do.

Tôi chẳng hiểu vì sao, bèn hỏi bác Gù Gồ thì thật thú vị khi có ngay một tiêu đề “Why American are so crazy about the flag”! Thì ra chuyện dân Mỹ “điên cuồng” về lá cờ của họ là có thật. Theo thống kê, hàng năm có 150 triệu lá cờ Mỹ với đủ sizes lớn nhỏ được bán ra. Họ tự hào với “lá cờ đẹp nhất thế giới” có 13 sọc và 50 ngôi sao của 50 tiểu bang, là biểu tượng của sự hoà hợp, gắn kết, tạo nên sức mạnh tuyệt vời của United State, nên họ “điên cuồng” treo cờ từ thành thị tới thôn quê, trên mái nhà, bên ngọn cây, bên cửa xe, dưới garage, sau vườn nhà, ngay cả trên nón mũ, áo quần và giày dép... nói chung, đi bất cứ nơi đâu trên đất Mỹ đều dễ dàng nhìn thấy Old Glory.

Rồi tôi cũng tò mò, hỏi bác Gù Gồ tại sao dân Cà Na Điên hổng khoái treo cờ, kết quả cũng khá bất ngờ và ...khá buồn! Không phải riêng tôi, mà đã từng có nhiều người cũng đã nêu thắc mắc đó, họ còn dẫn chứng bên xứ Mỹ láng giềng người ta mê cờ của nước người ta lắm kìa. Thế là một số người nhảy ra phản pháo: Chúng ta yêu nước yêu lá cờ từ trong đáy tim, chớ không cần phải “show off” như ...ai kia! Có kẻ còn la lên: tại sao phải ...giống Mỹ !!! Thậm chí, đôi lần nơi quốc hội, một số nhà chính khách cũng vận động phong trào treo cờ, nhưng dân chúng vẫn hững hờ, họ bảo họ vẫn “proud to be Canadian”, tự hào với Cờ Lá Phong trong các đại hội Olympic, Stanley Cup, Canada Day, và nhất định khi đi du lịch qua Châu Âu họ luôn mang theo lá cờ nhỏ nơi hành lý để hải quan bên đó đừng tưởng họ là ...dân Mỹ, ghê chưa! Ai bảo dân Cà Na Điên hiền nữa không nà?

Nhớ hồi mùa đại dịch còn căng thẳng, khi mới bắt đầu rục rịch có vaccine, chính phủ Mỹ không cho phép hãng Pfizer xuất vaccine trực tiếp qua Canada mà Canada phải đi đường vòng qua Châu Âu mới mua được vaccine cho dân chúng. Bữa đó tôi đi chợ Việt Nam nghe mấy người quen đứng nói chuyện rồn rảng ngay cửa chợ, chê trách Mỹ chơi xấu với nước láng giềng, đến lúc sống còn mới biết đá biết vàng. Một chú kết luận:

- Túm lại, tụi Mỹ chơi ...hổng dzô! Lúc tối lửa tắt đèn có nhau mà cư xử vậy sao? Có cháy nhà mới lòi mặt chuột.

Tôi ngứa miệng góp ý:

- Thì chính phủ Mỹ phải lo cho dân họ trước chứ, họ có hơn 300 triệu dân, trong khi xứ mình đất rộng người thưa, chỉ khoảng xấp xỉ 38 triệu...

Nói chưa hết câu đã bị cả đám nhao nhao lên phản công:

- Cô bị bùa mê thuốc lú gì mà lúc nào cũng bênh vực Mỹ vậy?

Thiệt tình, thân tôi “một kiếng hai quê”, đứng giữa “hai phe”, nhiều lúc cũng khó xử lắm á! Tôi đâu dám đổ thêm dầu vào lửa, khi họ đang nổi sùng vì chưa nằm trong danh sách chích vaccine. Ai nói “Canada xứ lạnh tình nồng” thì tôi chịu, chớ nói dân Canada ...hiền thì chưa chắc, tôi bèn xuống giọng vui vẻ:

- Các bác thử nghĩ xem, nếu nhà bác có đông con, bác phải lo cho chúng no đủ thì mới nghĩ đến chuyện giúp người khác, phải không nào? Hơn nữa, khi biết người hàng xóm cũng khá giả, con cái thừa thớt vài mống, với khả năng tài chánh dồi dào, chỉ là phải mua hàng ...xa một chút, lâu hơn một chút, chứ đâu phải thấy người hàng xóm nghèo mạt rệp, sắp tắt thở mà họ không ra tay giúp, lúc đó khỏi cần các bác rủ rê, em sẽ có mặt hàng đầu đi biểu tình ...chống Mỹ!

Chuyện học hặc “thăm lặng” giữa người Canada gốc Việt và người Mỹ gốc Việt, không phải là không có, bữa nào quờn tôi sẽ viết hầu quý vị, kể cả chuyện “đế quốc Mỹ” từng hăm he ...xâm lăng đất nước Canada hiền hoà đẹp xinh một thuở xa lắc xa lơ nữa kìa!

Và chuyện một số người bản xứ Mỹ và Canada không ưa nhau, là có thật, bát đĩa còn có lúc xô nhau, hưởng gì tình hàng xóm láng giềng. Nhưng may thay, đó chỉ là thiểu số không đáng kể.

Khi nào có ...chiến tranh Mỹ-Canada thì lúc ấy tôi sẽ khai thác đề tài này, còn hiện nay, đa số dân hai bên đều vui vẻ thân thiện, “tình thương mến thương” lẫn nhau, cùng nhau gìn giữ hoà bình khu vực, thì dại gì mà đụng vào “ổ kiến lửa”, để ...xa nhau lắm á!!

Edmonton, Tháng 2/2022

Kim Loan

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:
<http://www.vietnamvanhien.org/KimLoan.html>

www.vietnamvanhien.net

The banner features a yellow background with a green bar at the bottom. On the left is a circular logo with a map of Vietnam and the text 'An Lạc & Tự Chủ'. In the center, the text 'VIỆT NAM VĂN HIẾN' is written in large, bold, brown letters, with 'www.vietnamvanhien.info' below it. On the right is a blue square logo with a white sunburst. The bottom green bar contains the text 'TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 11700 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC' in white.